

PIRMO REIZI LATVIJĀ – VISĀ GARUMĀ!

Johana Sebastiāna Baha *Ziemassvētku oratorija* festivālā *Eiropas Ziemassvētki 30. un 31. decembrī Rīgas Lutera baznīcā*. Piedalās solisti Agņeška Tomaševska (soprāns), Aleksandra Šermāne (alts), Jusi Milliss, Armands Siliņš (bass), Rīgas Doma zēnu koris, orķestris *Sinfonietta Rīga*, diriģents Normunds Šnē. *Rīko Latvijas Koncerti*

Boriiss Avramecs, muzikologs

J. S. Baha *Ziemassvētku oratorijas* atskaņojumu varētu uzskatīt par vienu no festivāla *Eiropas Ziemassvētki 2008* kulminācijas koncertiem. Šī patiesi grandiozā skaņdarba atskaņošana ir nozīmīgs notikums katras valsts kultūras dzīvē, jo īpaši, ja tas tiek atskaņots pirmo reizi – bez kupīrām un divos koncertos.

Oratorija sastāv no sešām daudzdaļīgām, vokālinstrumentālām kompozīcijām, no kurām katru pēc būtības var uzskatīt par spilgtu, pabeigtu baznīcas kantāti. Līdzīgi kā citās Baha kantātēs (un īpaši oratorijās) katrā daļā iekļauti evaņģelista rečitātivi un izvērstas solistu ārijas (šajā gadījumā – soprāna, alta, tenora un baritona), vairākas kora epizodes – korāļi un sarežģīti, polifoni numuri – un visbeidzot orķestra epizodes.

Šāda lieldarba iestudēšanai nepieciešams, pirmkārt, liels augstas klases mūziķu sastāvs, t. i. koris, solisti, orķestris (kā arī instrumentālisti, kuri spētu atskaņot komplicētas soloepizodes), un visbeidzot – diriģents! Otrkārt, mūziķu gatavība pašreizējai veltīt ļoti daudz laika un enerģijas sarežģīto partiju apgūšanai un patiesi vienotas ansambļa izjūtas sasniegšanai. Treškārt, spēja gan izjust, gan iekšēji tuvojties Baha ģeniālās mūzikas garīgajai dimensijai. Tieši diriģenta uzdevums ir lokāni reaģēt uz orķestra dažādu sastāvu specifiku, operatīvi pārslēgt emocionālos un garīgos "reģistrus", rūpēties par nevainojamu ansambli, katram numuram atbilstošu raksturu. Un tieši diriģenta pienākums ir vienā veselā apvienot vairumu kontrastējošu daļu, uzbūvējot majestātisku celtni, piepildot to ar dievišķā jēgu.

Koncerta organizētāji izpildītājus izvēlējušies ar augstu atbildības sajūtu, veidojot mūsdienām tipisku, kosmopolitisku, jaunu, pieredzējušu profesionāļu, solistu komandu. Agņeška Tomaševska – brīnišķīga soprāna balss īpašniece (manuprat, labākā no solistēm oratorijā). Viņas sniegums atstāja visspilgtāko, kā arī stilistiski korektāko iespaidu. Aleksandra Šermāne – dzimusi Pēterburgā, augusi Austrālijā, studējusi Londonā, bet dzied pārsvarā Lielbritānijā, turklāt operuzvedumos, kas diemžēl bija jūtams oratorijā. Skaista balss, augsta limeņa profesionalisms, bet dziedāšanas maniere... Somu tenors un operas solists Jusi Milliss strādā Frankfurtes opernamā, kā arī uzstājas Berlīnes un Ženēvas operā, bieži piedalās mesu un oratoriju atskaņojumos. Dziedātājs atstāja visai pretrunīgu iespaidu. Spožie rečitātivi izskanēja spēcīgi un dramatiski, jāatzīmē pārliciecināšana intonēšana, emocionāli bagātas krāsas – īsts evaņģēlists! Tajā pašā laikā – ne gluži precīzi, vietām arī viduvēji nodziedātas ārijas, bieži neizdevušas pasāžas... Šajā kontekstā nāk prātā, ka, atskaņojot pasijas, parasti evaņģēlista un tenora ārijas izpilda divi dažādi dziedātāji... Mūsu jaunais baritons Armands Siliņš blakus tādiem pieredzējušiem kolēģiem izskatījās un izklausījās ļoti pārliciecināši.

Koris bija vienkārši lielisks! Bija jūtams gan izpildījuma mērogs, gan profesionalisms (bravo Mārtiņam Klišanam – kora mākslinieciskajam vadītājam!).

Orķestris, kura sastāvā daudz pieaicinātu mūziķu, bija perfekti koordinēts un pārliciecināšs. Tomēr nevarēja nesadzirdēt dažu izcili grūtu pasāžu neprecizitātes. Normunds Šnē bija sava uzdevuma augstums! Kopumā viss izdevās ļoti nopietni, pamatīgi un cienīgi. Lēno daļu traktējumos bija jūtama dziļa pietāte un dievbijība. Savukārt ātrajās daļās – enerģijas pārpilna mērķtiecība. Gribētos īpaši pateikties visiem dalībniekiem, kuri uzņēmās tik atbildīgu un grandiozu darbu un visumā lieliski to paveica.

Vērtējums: ○○○○○

Mūziķis
"Saulis" 2009. 1.